

Bratři a sestry, pro izraelský národ byl ve Starém zákoně obraz pastýře a stáda velmi častým přirovnáním. Je to přirovnání, kterému všichni dobře rozuměli. Používalo se, protože bylo vzato přímo ze života, Izraelité byli jedním z národů, který byl na pastevectví závislý, byl to pro ně zdroj obživy, ochodu i náboženského uctívání. Tento obraz používá i Ježíš, v podobenstvích a přirovnáních, podobenství o ztracené ovci, dělení lidí na ovce a kozy a mnohé další.

Jak takový pastýř vypadal? Byl to člověk, který musel mít pro strach uděláno. Připravit pastýře o ovce se totiž snažili jak nejrůznější divoká zvířata, tak i různí zloději. Musel zajišťovat ochranu ovci i někdy bojovat i o svůj vlastní život. Když o pastýři mluvíme my dnes, jaké jsou naše asociace? Prosím – podělte se s námi. Reakce sboru

Já jsem nad tím včera přemýšlela a vybavila jsem si večerníček Pásli ovce valaši a pastýře Maťko a Kubko. Starší ročníky si možná jejich příběhy taky vybavují. Tyhle dvě pohádkové postavičky byli takoví hodní moulové a moc si z jejich příkladu pro dnešní příběh o Ježíšovi vzít nemůžeme. A ještě jedna moje asociace, vidím Ježíše, jako dobrého pastýře, krasavce, blondáka s modrýma očima, v krásném splývavém blankytném oděvu, který nese na rameni jehňátko. Takový obrázek měla totiž moje babička založený v modlitební knížce. A dnes se již na touto svou představou usmívám. Ale je jisté, že obraz Ježíše – dobrého pastýře v chápání křesťanské víry zásadní. Dlouhé roky našeho ať již církevního nebo civilního života mohl obraz leccos ztratit ze své autenticity a hodnověrnosti. Možná je dnes již překrytý nánosy rozličných karikatur a obrazů, které jsme si sami nevědomky vytvořili: Bůh jako bezmocný, Bůh naivní dobrák, Bůh jako samoobsluha, která nám vždy dá, na co si v modlitbě vzpomeneme nebo naopak Bůh, který trestá, lhostejně přihlíží našemu trápení a bolesti... Tyto obrazy, odrážejí hořkost a zklamání z Božího jednání v našich životech a možná odrážejí i náš podprahový strach z Boha.

Ať už jsou naše představy a asociace jakékoli a asi se i v průběhu naše života mění, důležité je, že jako pastýře Bible označuje samotného Boha, tak i Ježíše Krista. Vraťme se k našemu přečtenému oddílu z Janova evangelia. V našem příběhu sám Ježíš sebe označuje dokonce dvakrát za dobrého pastýře, tedy takto to překládá ekumenický překlad. V originálu je užito řecké adjektivum kalós je doslova pěkný, tedy významově bychom zde mohli přeložit spíše modelový pastýř, ideální pastýř nebo kompetentní pastýř. Dále se v našem příběhu mluví i ovcích – ovce mají v celé řeči konstantní funkci

- představují společenství Božího lidu. Mezi pastýřem Ježíšem a stádem je vztah. Tento vztah je založený na důvěře.

Pastýř Ježíš jde vpředu, je v čele stáda. On sám nejprve prochází cestu, on nám ji prošlapává. A je to pochopitelné, protože jako člověk si prošel radostí, ale také nepochopením a odmítnutím, a jako dobrý pastýř položil život za své ovce. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za přátele. Je zde tedy i téma oběti.

My lidé potřebujeme někoho, kdo nás v životě povede. Manažery, kteří vedou firmy, politiky lokální, kteří vedou naše vesnice, města i ty celorepublikové, kteří vedou celou naši republiku. Máme taky osobní kouče, supervizory, terapeuty. V nejrůznějších oblastech našeho života vyhledáváme vedení, které nám určí směr. A do toho nám Ježíš říká: já jsem ten kompetentní pastýř. Ten, kdo není pastýř, kdo pracuje jen za mzdu a ovce nejsou jeho vlastní, opouští je a utíká, když vidí, že se blíží vlk. Můžeme to vnímat jako varování. Je dobré dát si pozor na všechny ty tzv. pastýře a vůdce, kterým důvěřujeme. Ale varování není to nejdůležitější, co nám Ježíš říká. Ježíšovo „já jsem“- můžeme vnímat spíše jako zaslíbení a ujištění. Já jsem – tomu rozhodně můžeme věřit

A ještě něco nám Ježíš říká – znám své ovce a ony znají mne. On ví, že se často cítíme jako vystrašené ovce, a jindy jsme pohodlní, a jindy nevděční, někdy uhýbáme a jindy bloudíme. On o nás ví, neztratili jsme se mu a neztratíme, protože mu nejsme cizí. A dodatek ony znají mě – to je naše reakce – to jsou skutky ovlivněné naší vírou.

A to by mohl být konec mého kázání. Ale pořád si říkám – nezapomněli jsme na něco? Jak zněl ten náš text od začátku? Pamatujete si ho někdo?

Ten text zní – já jsem dveře, kdo vejde skrze mě, bude zachráněn, bude vcházet i

vycházet. Když se zamyslíme nad svými životy – že těch vychází a vcházení za život zažijeme, že jo? Kolik důvodů máme pro to vycházení? První krok, první noc bez rodičů, první den ve škole, křest, konfirmace, svaté přijímání, coming out a mnoho dalších. Motiv vycházení a vcházení je ve Starém zákoně symbolem pro životní pohyb, nikoli jako nějakou pouť od startu k cíli, ale jako trvalé navracení se. Bratři a sestry co je pro nás, člověka 21. století nezbytná praktická pomoc při vycházení a vcházení? Je to úplně jednoduché. Podívejte se, prosím, dolů, na své nohy. Jsou to boty – ochrana pro naše nohy. Původně jsem si chtěla vzít pár botek k demonstraci, ale zvládneme to i bez ní – například ideální do podzimního počasí nebo v případě povodní – gumáky, chrání ve špatném počasí, a i když vodu nabereme, vylejeme ji a můžeme jít dál. Nebo střevíček - první taneční nebo třeba návštěva kostela nebo nějaké slavnosti, symbol třeba radosti? Co dalšího – tenisky? Sport? Boty na běžné nošení, symbol stereotypu, pohodlnosti? Pohorky – ochrana v horách. Sandály, papuče – co ve vás různé druhy obuvi evokují? A jak jsou důležité při našem vycházení a vcházení ... Naše cesta víry taky vyžaduje dobré obutí. Proč? Abychom všechno to vycházení a vcházení zvládli, cesta křesťana není jednoduchá, potýkáme se s mnohými zkouškami, krizemi víry, ztrátou radosti, vyhořením.

Bratři a sestry, když vycházíme, tak pak zase vcházíme. Navracíme se k výchozímu místu. Co to je za místo? Může to být náš domov (nebo třeba chrám, kostel). Jak to bylo v tom textu, co děláme první – vcházíme. Vcházíme dveřmi. A dveře jsou Ježíš. Ježíš sám svým příběhem lidem něco otevírá. Skrze něho vstupujeme, vcházíme. Ježíš přišel, aby nám umožnil, otevřel přístup, aby nám daroval domov. Možnost vcházení je tedy obrazem bezpečí, možnost vycházení je obrazem svobody.

Bratři a sestry, to, čím a kam vcházíme, je na nás. Jak se Ježíšově nabídce otevřených dveří postavíme, je tedy na nás. A může si ji klást stále. Třeba i dnes. Dveře jsou otevřené a míček je naší straně hřiště. Jaká bude naše odpověď?

Jednoduchá otázka, ale odpovědět už tak snadné není, jako třeba v tomto krátkém příběhu:

V jedné vesnici žil svatý muž, o kterém všichni věřili že má prorocký dar. Ale jeden mladík na toho může žárlil a chtěl ho přede všemi zahanbit. Tak sevřel do dlaně motýla, svolal celou vesnici a zvolal: „Dokaž, že máš prorocký dar, a řekni co mám schované v rukou!“ „Motýla“, odpověděl svatý muž. Mladík znejistěl, ale rozhodl se, že svatého muže přeci jen poníží. Zeptá se ho, zda je motýl živý nebo mrtvý, a když odpoví že živý tak motýla stiskne a usmrtí; když řekne, že mrtvý, tak otevře dlaně a motýl ulétne na svobodu. Zeptal se tedy: „Dobře jsi odpověděl, a je ten motýl živý nebo mrtvý?“ Ten svatý muž se na mladíka dlouze zadíval a řekl: „Odpověď příteli, je ve tvých rukou.“

Sestry a bratři, přátelé, odpověď je v našich rukách. Víme, že Ježíšova cesta a poslání neskončily ani na kříži, ani v hrobě. On v našich životech chce mít jasně dané místo, vliv a prostor. Přeje si naše životy ovlivňovat, měnit, naplňovat. Tedy – přátelé vstupte, dveře jsou dokořán.